

Diplomovou práci Bc. Lud'ka Šídla „Faktory ovlivňující regionální diferenciaci plodnosti v Česku v období 2000–2003“ tvoří 128 číslovaných stran textu a 28 nečíslovaných stran grafických a tabulkových příloh. Textová část práce má standardní strukturu a je rozdělena do pěti základních kapitol, které jsou doplněny úvodem, závěrem, seznamem literatury a dalších informačních zdrojů a přílohami.

Autor v této práci tématicky navazuje na svoji bakalářskou práci obhájenou v roce 2004, která byla věnována regionální diferenciaci vývoje a úrovně plodnosti u nás. Aktuálnost zvoleného tématu je dána jak nízkou porodností v důsledku velmi nízké celkové plodnosti, tak stále častějšími snahami celkovou úroveň plodnosti ovlivnit vnějšími zásahy, především opatřeními z oblasti sociální a rodinné politiky. Bez znalosti faktorů, které vývoj plodnosti u nás podmiňují a tím i ovlivňují jsou jakékoli snahy o její ovlivnění jen sázkou na náhodná čísla. Navíc regiony poskytují pro takový výzkum vhodný rámec, neboť regionální populace vykazují obvykle poněkud vyšší homogenitu než populace celostátní, i když početně jsou poněkud menší.

V první části práce diplomant rozebírá teoretické předpoklady studia faktorů ovlivňujících diferenciaci plodnosti v územním průmětu a zároveň na základě studia literatury rekapituluje potenciální faktory této diferenciaci. V části druhé věnuje pozornost podstatnému „pozadí“ změn, které chce studovat a které tvoří na straně jedné aktuální diferenciaci našeho sociálně ekonomického prostoru a na straně druhé v posledních patnácti letech probíhající transformace rodinného a reprodukčního chování, to vše opět s pomocí bohaté literatury a dalších zdrojů informací. Také třetí část je „přípravná“ – diplomant se v ní zabývá vývojem plodnosti v České republice po roce 1990 a následně také vývojem její regionální diferenciaci. Teprve poté, ve čtvrté části, kontinuálně přechází k vlastnímu předmětu zájmu, k faktorům ovlivňujícím regionální rozdíly v úrovni a struktuře plodnosti u nás. Nejprve s pomocí metod lineární regrese a korelace studuje statistické závislosti, či spíše pravidelnosti a následně využívá i sofistikovanějších metod multivariátní statistiky, jmenovitě faktorové analýzy. V závěru práce je statistická analýza dat z běžné evidence pohybu obyvatelstva doplněna analýzou informací získaných z vlastního dotazníkového šetření autora.

Bc. Luděk Šídlo při zpracování zvoleného tématu opětovně prokázal hluboký zájem, samostatnost a další důležité dispozice k odborné činnosti. Dokázal také zúročit zkušenost získanou participací na některých výzkumných aktivitách v uplynulých dvou letech. Výsledkem jeho zevrubného studia problematiky je čtivý a přehledně uspořádaný text, který se navíc vyznačuje sevřenou logikou a srozumitelností. Je jen velmi málo nedostatků, které by se autorovi v souvislosti s jeho diplomovou prací daly vytknout. Vesměs se totiž jedná o technické drobnosti. Patří k nim například některé překlepy nebo opomenutí (např. u tabulek 3.24 a 3.25 má být v názvu slovo „krajů“ místo „okresů“). Osobně se také domnívám, že některé pasáže mohly být méně detailní, resp. stručnější (například výše uvedené „přípravné“ části), aniž by to znamenalo kvalitu práce. Je to však do značné míry subjektivní názor.

Na základě uvedeného hodnocení jednoznačně doporučuji komisi přijmout diplomovou práci Bc. Lud'ka Šídla „Faktory ovlivňující regionální diferenciaci plodnosti v Česku v období 2000–2003“ k obhajobě.

Praha, 29. května 2006

RNDr. Boris Burcin
školitel